

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Annon es in mundo? Utique in mundo, ubi experiris, quod Christus ait: In mundo pressuram habebitis, Joh. 16. v. ult. Annon pars mundi es? utique mundi pars, hominis filius, & terræ gleba. Ideoque hinc eximere te nequis, quin mundum in te sentias. Et licet te Christus elegerit de mundo, Joh. 15. v. 19. Tamen cum Paulo tibi lamentandum: Scio, quod in me, hoc est, in carne meâ, bonum non habitat, Rom. 7. vers. 18. 24.

Itcirco consolatio hæc ad te quoque pertinet. Qui mundum dilexit, te quoque dilexit, & per filium suum in gratiam recepit. Ne, proinde indignitas tua te absterreat. *Displicentes amari sumus, ut esset unde placeremus,* ait Augustinus.

Quod si Deus dignitatem respexisset, aut eam expectasset, nullus peccatorum, quamdiu mundus stetit, in gratiam receptus esset. Prospexit enim Dominus de cælo super omnes filios hominum, & omnes declina-verunt, Psal. 14. v. 3.

Ideo illud Pauli hic locum habet: *Gratiâ salvati estis per fidem, idque non ex operibus, ne quis gloriatur,* Eph. 2. v. 8. 9.

Et hæc *gratia universalis* est, à qua nemo excluditur, nisi qui seipsum excludit per incredulitatem & impœnitentiam. *Universalis est gratia Dei patris,* totum enim mundum dilexit, & miserationes ejus, super omnia opera ejus, Psal. 145. v. 9. *Universalis est satisfactio filii.* Factus enim est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed pro totius mundi peccatis, 1. Joh. 2. v. 2. *Universalis est prædicatio Evangelii,* ubi dicitur. *Dei te patris, omnes sitientes venite ad aquas,* Esa. 55. v. 1. *Omnes qui laboratis & onerati estis, venite ad me, ego reficiam vos,* Matth. 11. v. 28. co-

dem modo jussit Apostolos suos prædicare pœnitentiam & remissionem peccatorum in omnes gentes, Luc. 24. v. 47.

Verum à parte hominum particularitas occurrit, utpote, qui gratiam oblatam rejiciunt, & venire nolunt, quando ad cœnam magnam invitantur, ut Christus ipse docet, Matth. 22. v. 14. Luc. 14. v. 24.

Ideo optimum consilium & remedium est, ut agnoscas indignitatem tuam, gratiæ divini confidas, & firmâ fide meritò & dignitati Christi te includas, sic dilectione Dei, & redemptione Jesu Christi fruëris in æternum. Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit, qui verò non crediderit, condemnabitur, Marc. 16. v. 16.

De Secundo.

PROgrediemur nunc ad alteram partem, *quæ est notitia Christi* contemplaturi. Hic nobis in Evangelio præsentate commendatur:

I. *Tanquam Filius Dei unigenitus.* Sic enim Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret.

Hoc titulo insignitur

1. *Ratione personæ,* quia cum Deus ab æterno ex essentiâ suâ genuit. Hinc ipse ait: *Filius meus es tu, ego hodie genui te,* Psal. 2. vers. 7.

Deus noster aliàs multos filios & filias in mundo habet, *angeli sunt filii ejus,* quia eos creavit, Job. 38. v. 7. *Credentes sunt filii ejus,* quia eos in Christo in filios adoptavit, Joh. 1. v. 12. *Christiani magistratus sunt filii ejus,* quia eis munus suum concredidit, Psal. 82. vers. 7.

Sed hic *naturalis, unicus & unigenitus* filius est, qui est in sinu patris, Joh. 1. v. 18.

image

imago Dei invisibilis, splendor gloriæ & character substantiæ ejus, Col. 1. v. 15. Hebr. 1. v. 3. verbum Patris, Joh. 1. v. 1. & Dominus Dominantium, Apoc. 19. v. 16. quini- mō Deus super omnia benedictus in secu- la, Rom. 9. v. 5.

Quàm difficile Patriarcha Jacobus ad- duci poterat, ut ad liberationem filii sui Simeonis, alium videlicet Benjamin, quem Josephus desiderabat, & quidem ad breve tempus dimitteret, qui tamen plurimis fi- liis, iisq; ex parte non adeo frugi instru- ctus erat, Gen. 42. v. 16.

Verùm pater cœlestis unigenitum suum, cumq; dilectissimum filium: ultrò & læ- tanter tradit, quis hinc non agnosceret di- vitias bonitatis ejus, exclamans cum Sira- cide: Quàm magna misericordia Domini, & propitiatio illius convertentibus ad se, c. 18. v. 28.

2. *Ratione sparsa*, hinc enim iterum ma- net unigenitus, & unus ille mediator Dei & hominum, 1. Tim. 2. v. 5. Et non in ali- quo alio salus, Act. 4. v. 12.

Quodsi igitur peccata tua te angunt, à quibus liberari cupis, verà te fide conver- te ad hunc unigenitum Dei filium, hic so- lus torcular calcavit, Esa. 63. v. 3. & peccata nostra pertulit in corpore suo super li- gnum, 1. Petr. 2. v. 24. Ideo ait ipse: In me- metipso juravi, Esa. 45. v. 23.

Quodsi advocato indiges apud Deum, non alios quære, sed rectà ad hunc unige- nitum Dei filium perge, quem nobis Deus proposuit *ἱλαστήριον* in sanguine ipsius, Rom. 3. v. 25.

Quodsi calamitatibus immersus es, non Angelos, aut Sanctos demortuos invoca, sed nomen unigeniti filii Dei, & certissimè liberaberis. Amen, Amen dico vobis, si

quid petieritis patrem in nomine meo, da- bit vobis, promisit ipse Servator, Joh. 16. vers. 23. Verbo: *Omnia Jesus nobis est*. Beatus homo, qui sperat in eo, Psalm. 84. vers. ult.

II. *Tanquam illuminator mundi beneficus*. Ipse namque ait: Hoc est autem judi- cium, quia lux venit in mundum, & di- lexerunt homines magis tenebras, quàm lucem. Erant enim eorum mala opera.

Ante adventum Christi, *totus mundus in tenebris jacebat*:

1. *Propter summam cœcitatatem*. Nullam enim notitiam Dei, neque verbi ejus habe- bamus, sed euntes eramus ad simulacra mu- ta, prout ducebamur, 1. Cor. 12. v. 2. mu- tantes gloriam incorruptibilis Dei, in si- militudinem imaginis corruptibilis homi- nis, & volucrum, & quadrupedum & ser- pentum, Rom. 1. v. 23. ideo de gentilibus dicitur, quod habitaverint in tenebris, & in regione umbræ mortis, Esa. 9. v. 2. tene- bris obscuratum habentes intellectum, a- lienati à vitâ Dei, per ignorantiam, quæ in illis erat, propter cœcitatatem cordis ipso- rum, Eph. 4. v. 18.

2. *Propter delictorum pluralitatem*, quæ ubique invaluerant, imprimis verò comef- sationes, compotationes, & nefarii simu- lachrorum cultus, 1. Petr. 4. v. 3. hæc mera opera tenebrarum erant, ut Paulus ea appellat, Rom. 13. v. 12. *primò idèò*, quia à nemine alio originem habent, quàm à Diabolo, qui princeps tenebrarum dicitur, Eph. 6. v. 12. *Deinde & propterea*, quia po- tissimum noctu perpetrantur. Omnis enim qui malè agit, odit lucem, & non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut

manifestentur opera ejus, quia in Deo facta sunt: ut Servator hic ait. *Et tertio*, quia nihil certius sequetur, quam æternæ tenebræ, ubi erit fletus, & stridor dentium, Matth. 22. v. 13.

3. *Propter variam calamitatem*, quæ in scripturâ nomine tenebrarum indigitatur. Adspiciemus in terram, & ecce, tenebræ tribulationis, & lux obtenebrata est, in cælo ejus, Esa. 5. v. ult. Imprimis verò hæc magna miseria erat, quod omnes mortis reeramur, quæ non modo corpus, sed & animam cum corpore occidisset, nisi Christus nos redemptos in libertatem asseruisset. Hæc enim peccati stipendium est, Rom. 6. v. 23. sed subito in tempore vesperi lux facta est, Zach. 14. v. 7. subito & inopinatò de tenebris erepti, in regnum lucis transpositi sumus, 1. Petr. 2. v. 9. à Domino factum est istud, & mirabile est in oculis nostris, Psal. 118. v. 23. Mundus hanc lucem flocci aestimat, ideoque manet in tenebris, & tandem, nisi resipuerit, in æternas tenebras mittitur, ubi erit fletus & stridor dentium, Matth. 22. v. 13.

Nos verò ex animo lætemur, quod nos Deus per Christum è tenebris his liberatos, idoncos fecit in partem fortis sanctorum, in lumine, Col. 1. v. 12.

Cicero scribit de monte *Ætnâ* in Sicilia, quod aliquando tantum ignis & favillæ eructaverit, ut alter alterum in viciniam per biduum conspiceret non potuerit. Et postquam tertio die sol illuxerit, non aliter illis visum fuerit, quam si à mortuis resurrexissent, & denuò vitâ donati essent.

Nos omnes, Dilecti! antehac miseri Japhitæ & ethnici fuimus, qui non modo biduum, sed multos centenos annos solem justitiæ Christum Jesum non vidimus. Ideo

gratias Deo agamus, quod nos ad tempus N. T. reservaverit, ubi salutifera gratia Dei omnibus hominibus apparuerit, Tit. 2. 17. & omni studio enitatur, ut in luce ambulemus, dum lucem habemus, ne tenebræ nos comprehendant, Joh. 12. v. 35. 1. Joh. 1. vers. 8.

Hic certissimum sequitur solatium.

Subinde fit, ut sol nobis occidat, sicut Jacobo, Gen. 28. v. 11. h. e. variæ afflictionum nubes exsurgunt, quæ consolationis lucem obnubilant, ut in tenebricosa valle mortis nobis ambulandum sit, Psal. 23. v. 4. aut tantis malis immergamur, ut quomodo emergamus, non videamus, sicut Josaphat, 2. Chron. 20. v. 12.

Sed confidite, Dilecti! Servator noster est lux mundi, idè non semper in tenebris nos relinquet, sed tandem erit, *post nubila Phabus*, Psal. 97. v. 11.

Hæ sunt vicissitudines, quibus nos miseri homunciones in hac miseriarum valle subiecti sumus. Veluti enim dies & nox semper alternantur. Ita & lætitia & tristitia fors prospera & adversa, Prov. 14. v. 13.

In vita æterna verò non amplius erit transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, Jac. 1. v. 17. Non erit tibi amplius Sol ad lucendum per diem & c. Esa. 60. v. 19.

III. *Tanquam os tenebrarum certissimus*. Omnis enim, qui malè agit, odit lucem & non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus. Et hoc ipsum judicium est, per quod se in æternum exitium præcipitant. Hinc etiam est, quod peccata in genere *opera tenebrarum* vocentur, idq; ob tres potissimum causas:

1. *Ratione principii*. Quia à Diabolo oriuntur, qui princeps tenebrarum dicitur,

tur, Eph. 6. v. 12. Sicut enim omne datum optimum, & omne donum perfectum, desursum est, descendens à patre luminum, Jac. 1. v. 17. ita ex adverso omnia peccata & flagitia à diabolo derivantur, qui pater mendaciorum est, Joh. 8. 44. & qui facit peccatum, ex diabolo est, 1. Joh. 3. 8.

2. *Ratione exercitii.* Quia plerumque in tenebris perpetrantur: Mane primo confurgit homicida, Job. 24. 14. 15. eadem ratio aliorum peccatorum est. Cum enim homines dormiunt, venit inimicus, & superfeminat zizania in medio tritici, Matth. 13. 15.

3. *Ratione supplicii.* quia tandem hominem, qui in iis perseverat, in aeternas tenebras præcipitant, ut abeat ad progeniem patris sui diaboli, & usque in aeternum non videat lucem, Psal. 49. 20.

Genuini Christiani fugiant hæc tenebrarum opera. In V. T. Judæis prohibitum

erat, ne comederent *nocturnam*, nec sacrificarent illam, Levit. 11. v. 16. Hoc ipso Deus nihil aliud innuere voluit, quam quod *corvili nocturni*, qui in operibus tenebrarum delectantur, ad regnum suum non pertineant, sed in regnum tenebrarum, ex quo nos Christus liberavit, 1. Pet. 2. v. 9.

Quia igitur hoc nobis exploratum est, quod Christus opera tenebrarum odio habeat, nolite communicare illis, Eph. 5. 11. sed lucete, in medio nationis pravae atque perversæ, sicut luminaria in mundo, Phil. 2. v. 15. sic aliquando fulgebitis, quasi splendor firmamenti, Dan. 12. 3. & sicut sol in regno Patris, Matth. 13. v. 43.

Hoc ipsum nobis largiri dignetur Deus Opt. Max. per & propter Christum, Dominum & Servatorem nostrum, in Spiritu S. Amen.

Feria III. Pentecostes.

Evangelium, Joh. 10. v. 1. -- 10.

EXORDIUM.

CUM Deus Philistiim, qui appropinquaverant ad pugnandum contra Israel, fragore tonitruum exterruisset adeo de cælo, ut caesi essent à filiis Israel: Tulit Samuel lapidem unum, & posuit eum inter Masphath, & inter Sen; & vocavit nomen loci illius, Ebenezer, h. e. lapis adjutorii, dixitque, hucusque auxiliatus est nobis Dominus, 1. Sam. 7. 10. 12.

Nos, Dilecti! similiter per Christum præclaram victoriam obtinimus contra infernales Philistiim: *In cruce enim clamavit:*

Consummatum est, Joh. 19. v. 30. *In resurrectione sua:* Noli timere: ego sum primus & novissimus, & vivus, & fui mortuus: & ecce, sum vivens in secula seculorum, Apoc. 1. v. 17. 18. *In ascensione sua:* Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum, & Deum meum, & Deum vestrum, Joh. 20. v. 17. estote bono animo: In domo patris meae mansiones multae sunt, Joh. 14. v. 2. *In festo Pentecostes* Paracletum Spiritum Sanctum misit, & linguarum ignitarum specie super Apostolos effudit, Act. 2. 3. Hæc omnia in nostrum